

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy órára	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
a ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 303. Kiadóhivatal: 379.

A kigondolók.

Be van fejezve a harwadik honfoglalás. Az első Árpád hadai vívták, kozákok, bolgárok, szlávok seregi ellen, a másodikban a másfélszázados török hódoltság megszüntetése volt a feladat és a török mamelukok ellen kellett a szövetséges csapatoknak küzdeniök. A harmadik honfoglalás most folyt le. Az ellenség most is mindenre kész mameluk-sereg volt, de a zsoldot nem a szultán fizette, hanem az osztrák. A fegyverek is mások voltak, ágyuk nem dördültek, puska nem ropogott, legfeljebb szuronyvillogás jelezte a háborút, de a harc eszközei lelkek voltak. Szive dobbanása, lelke sugallata volt az, amit a háboruba vitt a győzedelmes nemzeti hadsereg — és mivel küzdött az ellenség? Hát az is lelket sorakoztatott csatarendbe, azokat a lelkeket, melyeket gyalázatos módon megvásárolt; nem is győzhetett tehát. Heves volt a küzdelem, minden talpalattnyi földet, melyet a mameluk-sereg megszállva tartott, sziveink vérével kellett visszafoglalnunk. Üzünk kellett az ellenséget magunk előtt, hogy hire se maradjon. Megbontott sorokban csüggedten, rongyosan szaladt is a vert sereg. A csatatéren csak holttestek maradtak és a vert hadnak rokkantjai most egy fellegvárba vonultak a Lloyd-klub Deák-szobájába. Ott gyűltek össze a tegnap, oda vitték a megcsufolt, megtépett zászlót. A szolgálteikőség és érdekhajhászat kettős kőfala vette körül évtizedek óta ezt a fellegvárat, s az érdek-szövevény sűrű hálózata fállánkszerűleg védte a falakat, melyeken hajótörést szenvedett minden nemzeti érzésből fakadó óhaj, melyekről eddig visszacsapódtak az osztrák iga lerázására irányuló minden mozgalom hullámai.

A fellegvárba visszavonult pártban a szörnű vereség okozta tespedés még tart, de egy bizonyos nyüzsgés már észlelhető. A viszonyok változtak a győzőkből legyőzöttek lettek ez a nyüzsgés azonban csak az, a mit már a multból ismerünk. Semmiben sem különbözik a tegnap kiküldött tizenhatos bizottság azoktól a kigondoló bizottságoktól, a melyek a mult-

ban igyekeztek az érdekhajhászat programján álló pártidétlen ábrázata számára kendőző szereket kitalálni. De csodálatos, hogy még erre is csak akkor gondolnak, mikor veszítiket érzik. Csodálatos dolog, hogy egy párt, mely mindig verte mellét, hogy a nemzet közvéleményét képviseli sohasem tett kísérletet arra, hogy a nemzet közvéleményét irányítsa. A legjobb, a mit tőle a multban tapasztaltunk annyi volt, hogy az elemi erővel megmozduló nemzeti közvélemény után óvatosan és sántitva utána kullogott. Ha az ellenzéki pártoknak sikerült nagy erőfeszítéssel a kormány gyalázatos presszióját ellensúlyozni és az

országot a nemzeti akarat hangos kifejezésére birni, a szabadelpárt kigondolói találtak formulát arra, hogy a győzelem zsákmányára rátegyék a kezüket. A zsákmányra éhes sereg már szervezkedik, a kik minden erejükből akadályozták a nemzeti akarat érvényesülését még bukásuk után is zsákmányra áhitoznak. Nem tudnak beletörődni, hogy az övék az örömtelen mult; vonuljanak hát félre, kár az erőlködésért, a válság náluk nélkül fog megoldatni, bármennyire tiltakoznak is, nekik még részvétre sincs joguk. Legjobb, ha csendesen félre vonulnak és arra törekszenek, hogy elfeledjék őket.

A Ház új elnöke.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 21.

A szövetséges ellenzék s a kormánypárt között meginduló nagy harcnak kezdetén vagyunk csupán. Az első ütközetre ma vonultak föl a pártok a parlamentbe, hol kilenc órától kezdve nagy és élénk volt már a folyosói élet. Künn az utcán kíváncsi tömeg, mely az egész országgal együtt leste-várta az ülésen történendőket. A Ház elnökének megválasztása volt soron. A pénteki megnyitó külső színe semmi ahhoz képest, a mi ezuttal megnyilvánult.

A ki épkezláb képviselő van: mind ott volt az ülésteremben. Zsongott a folyosó népe s egyébről se esett szó, csak az elnök-választásról, *Kubik Béla* és *Tóth János* villámgyorsasággal száguldáltak be a hatalmas épület minden zegét-zugát. Itt is, amott is volt egy képviselő, a kik el kellett látni szavazó cédulával. Aztán sorra vették és számlálják a képviselőket. Megelégedéssel látták az ellenzék soraiban, hogy gróf *Benyovszky* Rezső kivételével — a ki súlyos beteg — a pártnak minden tagja együtt van.

Az ellenzék elnökjelöltje *Justh Gyula*, a Tisza-párté pedig *Tallian Béla*, a földművelésügyi miniszter. *Justh* nem látható a Házban, annál inkább sürgött-forgott a jobboldali folyosón *Tallian*. Mintha nem bizott volna a mamelukokban, mosolygó arccal üdvözölte őket egymásután.

— Gratulálunk, kegyelmes uram, — mondták neki.

— Majd egy óra múlva, akkor talán elfogadhatom, — válaszolta *Tallian*.

Hát még bizakodott is a győzelemben. De a Lloyd-klubbeli párt aggastyán elnöke, a pepita-báró *Podmaniczky Frigyes* bosszus volt és kedvetlen. A teremszolgák egyre hordták neki a táviratokat. Kormánypárti képviselők küldték, ilyenféle tartalommal:

— „Beteg vagyok. A legnagyobb sajnálatomra sem jöhetnek. Ezer bocsánat.”

Népes volt azonban a baloldali folyosó. Ezek derék harcosok, igaz katonák. Vezérük hívó szavára megjelentek; félretéve minden aggodalmat, legyürne minden testi kórt.

— Biztos a győzelmünk, — hirdetik s ebben a jóleső tudatban sietnek a terembe, az ősz korelnök és a korjegyzők bevonulása nyomán.

A karzatok teli vannak szép és fiatal uri asszonyokkal. Elegáns toalettjük, virágos kalapjuk, sugárzó tekintetük mind-mind fölkeltek a képviselő urak érdeklődését. A legutóbbi ülés jegyzőkönyvének felolvasása ép ezért történik nagy zajban. Senki sem figyel oda. De valaki még is. *Rátay* László, a ki azt kifogásolta, hogy „ő császári és királyi felség”-nek nevezik a magyarok királyát. Községi vonatkozásban nem ismerhetünk császárt, csak magyar királyt. Éljen a király! Hagyják ki a jegyzőkönyvből a csá-

szárt, — mondta végül a függetlenségi párt tüzes temperamentum szónoka. De már ezt nem hagyhatta szó nélkül *Ugron Gábor*. Szólásra jelentkezett. — Mert már tisztában voltunk vele, hogy *Ugron* más állásponton lesz. Ki is fejtette röviden és okosan, hogy *Ő* felsége címét törvényeink állapítják meg. — Világos, hogy a törvény császári és apostoli királyról beszél. Adjuk meg hát a királynak, a mi a királyé. A jegyzőkönyv jól és helyesen van szövegeztve, úgy kell hagyni. Még *Polonyi Géza* jelentette ki röviden, hogy a vitát most eldönteni nem lehet, ragaszkodjanak csak a jegyzőkönyvhöz.

Ugy is történt. Csöndes derűtlenség támadt azonban, mikor *Madarász apó* kijelentette, hogy *nem léven észrevétel*, hitelesítettnek tekinti a jegyzőkönyvet. A kormány tagjai, *Hieronimi Károly* kivételével, már elfoglalták ekkor a piros bársonyszékeket. *Apponyi* a terem közepén beszélget *Polonyival*, az elnöki csendő hángjára azonban mindketten elvonulnak. *Szunyog Mihály* korjegyző felolvassa a királyi leiratot, mely a főrendiház elnökségének kinevezéséről szól. A királyi levél kedves megjegyzéseket fakasztott. Gróf *Csáky Albint* ugyanis *tekintetesnek* és *negyságosnak* nevezi a király

— Azt hitték, hogy a nagyméltóságú, — szölköztek közbe sokan.

Ernusz Kelemen főrendiházi elnököt pedig így cimezi az uralkodó: *Nemzetes és vitélző*.

— Ez már helyén van. Magyar emberhez illő megszólítás.

A királyi leiratot tudomásul vették. Hegyezték most a fülüket az emberek. Azon képviselők névsorát olvasták föl, a kik összeférhetlenségi esetet jelentettek be önmaguk ellen.

— Ezek a képviselő urak a választásnál nem birnak szavazati joggal, — szólt a korelnök.

— Pompás! — hangzott balfelől. Többnyire kormánypártiak az összeférhetetlenek.

— Jelentem a T. Háznak — szólt meg ismét az elnök — hogy *Rónay Elemér* képviselő mandátuma ellen panasz érkezett. Kiadták az osztályoknak. Unalmas fél óra következett. Az egyes megalakult osztályok jelentéseit terjesztették elő az osztályok jegyzői. Az előadói emelvényről, kissé bizonytalan hangú, elfogódottan szóltak a Házhoz a képviselő urak, egytől-egyig ellenzékiek. Künn ezalatt diákok csapata tünt föl. A nagykárolyi jogászok

Károlyi István grófhoz, az aradi származású ifjak meg *Barabás Bélát* jöttek köszönteni.

A szavazáshoz tódult most mindenki. Egy szempillantás alatt tele volt az ülésterem, a karzatokon meg valóságos küzdelem volt az állóhelyekért. Felolvasták a Házzsabálynak a választásokra vonatkozó szakaszát, *Tassy* iroda főigazgató pedig a Ház asztalára helyezett urnához lépett.

— Nem urna az, hanem *veder* — jegyezték meg sokan. Így mondja a Házzsabály.

A képviselők névsorát *Keresz Gy.* olvasta föl, a távollévőket pedig *gr. Teleky P.* jegyezte.

Miután pedig az irodaigazgató a Ház előtt szemmel láthatólag konstátálta, hogy az urna üres, megkezdődött a szavazás. Ki a kezében, ki a zsebében tartotta a szavazó-cédulát. Az ellenzékiek kis alaku karton-lapra nyomatták jelöltjük nevét, a kormánypartik vékony és hosszú papiros-lappal szavaztak.

Három *Andrássy* gróf szavazott először, *Géza*, *Gyula* és *Sándor*. *Andrássy Gyulát* zajosan megéljenezte a baloldal.

Bánffy Dezső is kapott egy göngye éljént, *Bethlen István* és *Sándor gróf* sokkal erőteljesebbel. *Bethlen Balázsra*, a tipikus Tiszahuszárú szánalmas lenézéssel tekintettel balról. Aztán jött *Bizony Ákos*, a ki Tiszát Miskolcon megbuktatta. Kórusban zengték az éljént, mikor a cédulát bedobta az urna kis szép nyílásán. A minisztereinek csöndes maradt. Egy arcizma se mozdult meg.

Ebben a percben lett láthatóvá a jobboldali ajtó sarkában a zsebkendő lobogató *Perczel Dezső*, a november tizenhatalmadiki hős. A gyászos emlékü éjszaka óta nem mutatkozott a Ház színe előtt. Nem mert mutatkozni, sőt a parlamentbe is állandóan kétfogatu kocsin járt. Máskor a villamos is elég volt neki.

Perczel, egy csomó darabantalku képviselőtől körülvéve, helyére sietett. Letült az első padosor negyedik székére: jobbról tőle gróf *Keglevich István* ült, az a kit *Perczel* utódjával szemelt ki Tiszán. *Balra Serényi gróf* államtitkár és *Jakabffy*, a volt alelnök feszengtek. Jaj, de rosszul érezhették magukat. *Perczel* valósággal besikkasztotta magát a terembe. A képviselők észre se vették. Gyanus volt azonban, hogy az első sor előtt nyolc-tíz képviselő csoportosult. Ezek akarták fedezni a zsebkendő-lovogót.

— Rendre, rendre! kiáltozták.

— Foglalja el mindenki a helyét.

A mamelukok kénytelen-kelletlen elsompolyogtak. Csak akkor lett láthatóvá. *Perczel* fehér, sápadt arca, rendezetlen szakála. Balfelel nem is vették tudomásul, hogy megjelent. Majd ha szavazni fog...

Részletes tudósításunkat itt adjuk:

Bevezetés.

Annai képviselő, amennyi ma gyűlt össze a Házban, aligha találkozik egyhamar megint a zsufolásig megtömött, forró levegőjű, cifra, színes ablaku teremben. Az ellenzékéről nem hiányzik talán öt ember sem s a kormánypart is — ugylát-szik — teljes számmal rukkolt az ülésre, a melyen megválasztják a képviselőház tisztikarát.

A hangulat friss és eleven. Ahogy az ellenzék ma felvonult, egyszerre megszűnt még a legnagyobb pesszimisták szkepszise is: ez a had csakugyan verhetetlen. A szabad-elyüparttól, amelybe *Khuen-Héderváry* próbál lelket önteni, savanyu arccal nézegetnek át a többségi padokra. Micsoda idők!

A teremnek különben a máris megszokott képe. *Madarász József* ül a korelnöki székben, körülötte az apródjai. A jegyzőkönyvhöz váratlan vita támadt: azt a kérdést bolygatta meg *Rátkey László*, hogy a király „császári és királyi” apostoli felség-e, vagy csak „királyi” felség? Azt indítványozta, hogy a jegyzőkönyvben csak az utóbbi jelző kapjon helyet. A dolog át is megy, ha *Ugron Gábor* ijedten nem tiltkozik ellene.

Ezután az egyes osztályok előadói — véges-végig az ellenzék padokról léptek fel az előadói padokra — referáltak s majd — nagy izgalmak között — kezdődött a választás.

Negyed tizenegy órakor foglalta el az elnöki széket *Madarász József* korelnök. A zsufóit teremben elült a zsbongás, de percekbe került, míg a képviselők elfoglalták a helyüket. A mai ülés jegyzőkönyvét *Szunyog Mihály* vezeti. A mai ülés jegyzőkönyvét *Keresz György* olvasta fel. A protokollumhoz *Rátkey László* kért szót.

— A jegyzőkönyvben — mondta — a császári és királyi apostoli felség legkegyelmesebb leiratáról van szó. A jelen eserben, a mikor közjogi aktusról van szó, nincs császári felségről szó, hanem csak apostoli magyar királyról. (Nagy mozgás.)

Ugron Gábor: Ő felsége címe törvényeink által van megállapítva. Ezek szerint a királynak a címe „ő császári és királyi apostoli felség.” A jegyzőkönyv tehát helyes. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Ennek a vitának lehetett volna hely akkor, mikor a királyi leiratot felolvasták, most ezt eldönteni nem lehet. A jegyzőkönyv hitelesítését kéri.

Madarász József korelnök azután kijelentette:

— Miután a jegyzőkönyvhöz észrevétel nincs, azt hitelesítettnek jelentem ki.

A váratlan intermezzo után felolvasták a király leiratát, melylyel újból kinevezte a főrendiház elnökét és alelnökeit. A korelnök ezután bejelentette, hogy *Szalay Lajos*, *Lányi Bertalan*, *Török Béla*, *Terbócz István*, *Pisztóri Mór*, *Csepreghy György*, *Kun Árpád*, *Kapdebbő Gergely*, *Montbach Imre*, *Reisz Aladár*, *Piukovics József* magukra nézve összeférhetlenségi esetet jelentettek be.

Majd bejelentette azokat a képviselőket, a kik az osztályok megalkítása után adták be a mandátumaikat: elmondta, hogy újabbán *Rónay Elemér* és *Révay Mór* mandátuma ellen érkezett be petíció. Ezután az osztályok jelentéseit olvasták fel. A második osztály jelentését *Baross János* olvasta fel, a

ki új képviselő módjára illedelmesen meg is hajította magát az előadói székben. Ő referálta el az ellenzék élénk mozgolódása közben a *Serbán Miklós* mandátumának az ügyet is. Ezután *Benedek János*, *Hammersberg László*, *Szász Zsombor*, *Szatmári Mór*, *Vertán Endre*, *Babó Mihály*, *Károly József* és *Egry Béla* referáltak az egyes osztályok részéről. A korelnök összegezte az osztályok dolgát: 418 mandátum ellen semmi kifogás nem esett, 25 megbízólevelet a b) és 4 mandátumot a c) osztályba soroztak. A *Kuriától Blaskovics Sándor*, *Rudnay István* és *Hodza Milán* mandátuma ellen beadott petíciókról érkezett jelentés. Bejelentette a korelnök azt is, hogy *Drakulics Pál*, *Somogyi Aladár* és *Horváth József* mandátuma ellen kifogást tett.

Ezután kezdődött meg az elnökválasztás.

Az elnökválasztás.

A szokott elevenséggel folyt a szavazás. A legelső szavazó, a kit megéljeneztek *Andrássy Gyula* volt. Sok óváció jutott gróf *Apponyi Albertnek*, *gr. Bathány Tivadornak*, *br. Bánffy Dezsőnek*, *Darányi Ignácnak*, *Dániel Gábor* szavazásánál dühös kacagás futott át az ellenzéken.

— Hol a formula? — kérdezték. *Hodossy Imrét* ismét nagy zaj fogadta.

— Hoch! Éljen! — kavargott össze-vissza a levegőben.

Justh Gyula nem volt a teremben. Mikor a nevét olvasták, valaki nagy derűtség közben felkiáltott:

— Még nincs itt, de mindjárt jön.

Három *Kállay* szavazott: csupa szinmagyar tipikus alak. *Pap Zoltán* jókedvűen kiáltott feljűk:

— Megjöttek hát Ázsiából?

Khuen-Hédervárnál fergeteges zaj támadt.

— Itt nem lehet vesztegetni.

— Mit mondott *Rigó*?

— Nézze a maga aratása, hangzott balról.

A szavazás legizgalmasabb pillanata az volt, mikor *Perczel Dezsőt* hívta a jegyző. Egyszerre száz zsebkendő repült ki a zsebekből s sorra felugráltak az emberek a padokból, a mikor a volt elnök csakugyan megjelent.

— Gazember!

— Disznó!

— Gyalázatos fráter!

— Hazaáruló!

Alig volt ember a baloldalon, aki ne rázta volna öklét *Perczel* felé. Ez krétafehéren lépett az urnához s kényszeredett mosolygással hajlongott. De csak pillanatig tartott ez a szereplése. *Hellebronth Géza* felpattant a helyéből.

— Gyalázatos fráter! Nem sülyed el a szégyenletében, ilyen gaztett után még az emberek elé jönni! Bujjék oda, ahol senki sem látja!

Pap Zoltánnak szintén volt pár szava:

— Közállapotaink szomorú jele, hogy ilyen ember még szabadon járhat!

Serbán Miklóst persze ezzel fogadták:

— Mi van a *Born* pénzével?

Serbán az ellenzék felé fordult:

— Semmi köze az uraknak ehhez! Kacagással fogadták ezt a váratlan felbuzdulást.

— Nem szégyenli magát, még magának áll feljebb — dörögte *Kubik Béla*.

— Akkor lett volna ilyen önértetes, amikor alkudott — mondta *Pap Zoltán*.

— Én nem félek az uraktól! — repikázott *Serbán*.

De itt már olyan zúgó eláll hangzott fel az ellenzékéről, hogy jónak látta elvonulni a szinről.

Vojnits István szavazásánál udvariasan köszöntötte az ellenzék:

— Jól csinálta a választást! Köszönjük!

A szavazásnak negyed egy órakor volt vége. A szavazatszedő urnát felvitték az emelvényre, a hol megkezdődött a szavazatok összeszámlálása.

Fél egy órakor hirdette ki *Madarász József* korelnök az elnökválasztás eredményét. Beadtak 407 szavazatot. Ebből *Justh Gyulára* esett 230, *Tallán Bélára* 168, 9 szavazólap üres volt, így tehát:

a Ház elnökévé 53 szótöbbséggel *Justh Gyulát* választották meg. Ezt az eredményt percekig tartó éljenzés követte.

Az eredmény kihirdetése után 10 perces szünet következett.

Következett az alelnökválasztás.

Beadott összesen 395 szavazat. 4 szavazólap üres volt. A szavazatból esett *Bolgár Ferenc*re 232, *Rakovszky Istvánra* 229, *Dokus Ernőre* 162, *Issekutz Győzőre* 128, *Barabás Bélára* 2, *Thaly Kálmánra* 1, *Makkay Zsigmondra* 1.

A horvát képviselők *Kovacevics Istvánra* 36 szavazatot adtak be.

Madarász korelnök jelenti, hogy a Ház alelnökeivé *Bolgár Ferenc* és *Rakovszky István* választották meg.

Ezután az ülést fölfüggeszti.

Szünet után a jegyzők és a ház-nagy választása következett.

Jegyzőkké megválasztottak: *Pozsgay Miklós*, *Hammersberg László*, *Zboray Miklós*, *Salamon Géza*, *Hertelendy László*, *Szakács Zoltán*.

Háznagy lett *Tóth János*.

Kossuth Ferenc ezután megköszönte a korelnök és korjegyzők fáradozásait, a kik erre elhagyták az elnöki emelvényt.

A megválasztott új elnökség foglalta el erre helyét.

Justh Gyula, az új elnök díszmagyarba öltözve, rövid köszönetet mondott. Beszéde során kijelentette, hogy ez a választás tanubizonyosság arra, hogy ebben az országban az alkotmánynak sem lényegét, sem formáját megsérteni nem szabad. Az elnöknek függetlennek kell lennie a pártoktól. Az elnöki széken nem az erőszaknak, hanem az igazságnak kell érvényesülni. Kijelenti, hogy pártpolitikát nem folytat és a pártoktól függetlenül teljesíti tisztségét. A november 18 dikát jogforrásra precedensül nem tekint. Isten áldását kéri a Ház működésére!

A szokásos formások elintézése után jelenti, hogy a Ház holnap délelőtti 10 órakor ülést tart. Ezzel az ülés véget ért.

Just Gyula.

*

A képviselőház tegnap elnökévé választotta *Just Gyulát*.

Ennek a választásnak jelentősége a percben alig méltatható — eléggé. Első tekintetre megkap e választás eredményében az a tény, hogy a szövetségelt ellenzék az első parlamenti csatában is győzelmet aratott.

A győzelem jelentőségét fokozza az, hogy ezt titkos szavazásban vívta ki az ellenzék. Megcsalhatottak tehát számításaikban azok, kik azt gondolták, hogy a titkos szavazás alkalmat ad az ellenzék bi-

zonyos elemének arra, hogy a szövetséget vállalt szolidaritás felmondására való készségüket demonstrálják.

Hogy kik az ellenzék ilyen elemei: arról nem szívesen beszélünk.

A Tisza-párti sajtó e komoly jelzővel szokta megtszítani őket. Mi személy szerint csak a nyakkendőlen Polcznert, a barrikádokat is „kezyüs kézzel emelő Komjáthit és a máramarosi gyémántot: Bartha Ödönt ismerjük közülük. Vagy nem sokkal lehet többen az elnökválasztás eredménye eléggé bizonyítja.

E percben nem tudjuk még, hogy a győzelmes többség a szoros értelemben vett ellenzéki pártok körén kívül kikből alakult. Egyik verzió szerint, mely még megerősítésre vár, a horvát delegátusok Justh Gyulára szavaztak. Ezt soklélekpen lehet magyarázni, mi nem látnak ebben egyebet, mint a korábban lenyűgözve volt alkotmányos szabadság szellemét, egy újabb és egészen természetes térfoglalását. És ebben egyszerűen mind annak a véleményünknek igazolását, hogy a magyar haza különböző nyelvű lakosainak testvéries együttérzése és együttműködése csakis az alkotmányos szabadság szellemében lehetséges. A horvátokkal szemben való viszonyban nem először találunk ennek igazolására. Pedig ha az összes szláv népek között legnagyobbfokú is (mind ezt egyik tekintélyes napilapunk nemrég is állította) a horvátok politikai érettsége: legnagyobb is a magyarságot környező összes fajok között a horvátokban a dinasztikus érzésnek az a szinte szervizmusig menő túltengése, mely a nemzeti-ségeket nemzetünknek az osztrák abszolutizmusban vívott harcaiban velünk szemben állította.

Ne feledkezzünk el azonban arról, hogy a horvát tömeg érzésnek ez ugyyszólván rendszeres aberrációja mellett gyakran voltak — hogy úgy mondjuk, lucidum intervallumok is melyekben hol egyes kiválóbb horvát hazafiak, hol a nép egész tömege egyesültek a magyarsággal az alkotmányos szabadság védelmében.

A múlt évszáz hatvanas éveiben az osztrák centralizáció a Schmerling-féle alkotmány-tervezetben kifejezésre jutó törekvései — jó részben a horvát ellenállásban hiúsultak meg. A horvát tartománygyűlés megtagadta a bécsi Reischrathban „mint az összbirodalom képviselőiben képviselőik választását s ezzel jelentékeny mértékben hozzájárult a Schmerling tervének meghiusításához.

Mi tehát nem keressük kicsinyes személyi okokban a horvátok legújabb állásfoglalásának magyarázatát, hanem melegen üdvözljük abban annak az érületnek feltámadását, melyet a múltban a Zrínyiek, újabban a Jozipovitsok képviseltek.

Mindenek felett örvendünk pedig annak, hogy e becsületes ér-

zületnek feltámadása e Justh Gyula nevéhez fűződő győzelem tényével áll kapcsolatban.

Mert talán legnagyobb jelentőségűnek a tegnapi elnökválasztás tényében azt tartjuk, hogy az épp Justh Gyulának hozta meg a győzelmi babért.

Ez a férfi valódi mintaképe az igazi magyar urnak.

Komoly, önrészes és öntudatos. Ilyennek ismerte őt már Kossuth Lajos is, ki épen ezért ajánlotta őt Irányi Dániel halála után a függetlenségi párt elnökének. És Justh Gyula ugy ebben a minőségében, majd változott viszonyok között mint egynevű képviselő nagy és jelentékeny szolgálatokat tett a függetlenségi eszmének, melynek szempontjából csak azt lehetett sajnálni, hogy működése különböző okokból nem volt folytonos. Egy időben t. i. bizonyos elkedvetlenedés látszott erőt venni a magyar képviselő ház új elnökén. Lehet, hogy csakugyan elkedvetlenedést idéztek elő nála azok a két oldalról jövő támadások, melyek hol a függetlenségi eszméhez való ragaszkodás alászállásával, hol bizonyos feudális irányu velletások ápolásával gyanúsították őt.

Pedig hogy mennyire nem volt igazság e vádakban, azt legjobban mutatja egyfelől az, hogy a függetlenségi párt vidéki szervezetének fenntartására s ezzel közvetve a nép politikai nevelésére alig tett többet valaki Justh Gyulánál, ki Csanád-megyében ezen a téren épen olyan nagy becsű és szép eredményű munkát végzett, mint korán elhunyt testvére: a nagytehetségű Justh Zsigmond a nép irodalmi nevelésében.

Másfelől pedig, a Justh Gyula igazán és nemesen liberális gondolkodásának bizonyítékául elég rámutatni arra, hogy ő volt az egyházpolitikai harcok idején a liberális függetlenségi legmarkansabb képviselője és hogy a szociális reformok terén s legtöbbször ő vezette és irányította pártja működését s pl. főrésze van abban, hogy a választó jog kérdése a függetlenségi párt által üres dogmából jelentékeny politikai postulatummá lett. Komoly és őszinte örömmel fogadjuk tehát a Justh Gyula elnökké választásának tényét, melynek úgy személyi, mint politikai okokból nagy jelentőséget tulajdonítunk. Személyi tekintetektől azért, mert Justh Gyula ez által kapta meg azt az elégtételt: melyivel a múlt nézet félreértéseivel szemben az ellenzék neki tartozott. Politikai tekintetektől azért, mert az ő győzelme fényes bizonyítéka az ellenzéki szövetség nagy számbeli és erkölcsi erejének.

V. A.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

Kolozsvár parlamentje.

A város folytatolagos közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— február 21.

Tegnap délután a város törvényhatósági bizottsága folytatolagos közgyűlést tartott, amelyen a tegnapi gyűlésről lemaradt tárgyakat intézték el. A gyűlésen megint az öreg Salamon tanácsos különös viselkedése keltett recensust a város atyák között. Salamon egy kérdésben Fekete Gábor táblai elnökkel és Hirschfeld Károlylyal személyeskedni kezdett, a miért meg is rótták.

A sok tárgyat különben gyorsan elintézték s vita alig volt. A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Szvacsina Géza polgármester délután 3 órakor nyitotta meg a város közgyűlését, a melyen jelen voltak: Fekete-Nagy Béla, Esterházy László dr., Nemes Ferenc dr., Hadady Endre dr., Salamon Antal, Póczy Mihály, Gajzágó Manó, Lakatos József, Barta János dr., Polcz Rezső, Csipkés Károly dr., Haller Károly dr., Fekete Gábor, Pap József dr., Köntzey László, Tanács József, Isacu Aurél dr., Adorján György, Gombos Ferenc, Pál György, Nagy Dezső, Széchy Akos dr., Hirschfeld Károly, Kecskeméthy István stb.

Tanácsi előterjesztések.

A folytatolagos közgyűlés első tárgyat a város részére szükséges anyagok beszerzése és vásárlása körüli eljárás szabályozásának kérdése kezerte, a melynél a tanács törölni akarta a 1837. guberniumi rendelet ama intézkedését, hogy a két városi képviselő aláírása legyen szükséges ily ügyletek okmányainak hitelesítésénél. A tanács felfogását a közgyűlés is osztotta.

Az apaállatok megvizsgálásánál felmerülő napidíjakat 3 koronára állapította meg a közgyűlés, amely egy a külső, belső területen érvényben lesz. Nem fogadták el Lakatos József főszámvévó ellenkező véleményét. A vitában a főszámvévón kívül Fekete Gábor és Köntzey Imre vettek részt.

A monostori volt állatkoroda mellett elvonuló utcaterületet a státusnak 2092 koronáért átengedte a közgyűlés. Özevgy Ferenczi Salomonné felgyári uti 15 számú házat 350 koronáért kisajátította a város. Csoma Zsigmond alkaptánynak iparhatósági biztosi illetmény gyanánt félvekenként 200 koronát szavaztak meg. Szőke Lajos és Medveczki János vízvezetési gépszereinek 600 illetve 260 korona személyi pótlékot engedélyeztek. Ez a tárgy nagyobb vitát keltett, a melyben Salamon, Fekete Gábor, Hirschfeld, Köntzey, Póczy és Pap József vettek részt.

Salamon tanácsos beszédét Fekete kissé zavarosnak mondta.

— Nem zavarosabb mint, mint a táblai elnök uré, pattant fel indulatosan a tanácsos.

Fekete tiltakozott a személyeskedés ellen.

Később Hirschfeldnek így kiáltott oda Salamon:

— Nekem hiába ordít!

Erre már az egész gyűlés felzúdult s a polgármesternek csak nehezen sikerült a békét helyreállítani.

Kacsó Dénes rendőrnek temetési költsége az özevgye részére 180 koronát szavaztak meg.

A közgyűlés határozata szerint a Raktár, Kalauz és Gépész-utcák vízvezetési berendezését a főháló-

zat kiterjesztésével vonják be a vízvezetési művekbe. Az iparos tanonc iskola 1903—4 évi jelentését, a közágóhídi igazgató 1904. II. félévi jelentését, a vambivatal 1904. évi vámszámadását, a Vigadó 1904. évi kezeléséről szóló számadást, a közigazgatási fogda 1904. évi kezeléséről szóló számadást tudomásul vették. Több tulajdon megvétel feletti szavazást a közelebbi közgyűlésre halasztottak, mert a gyűlés ily ügyletek megszavazására nem volt határozatképes.

Kérések.

A tanács indítványára lovag Kurz Mörict felvették a város községi kötelekbe. Az orthodox zsidó hitközség iskola építésre telket kért a várostól s a közgyűlés úgy határozott, hogy egy bizottságot küld ki, mely egy alkalmas telket szemel ki az iskola részére. A kályhák és füstcsövek takarítására a város egyedül a kéményseprőknek adott engedélyt, míg a kályhásokat eltöltötte ettől a munkától. A hid-elvei átjáró utcának vízvezetékkel való ellátását, mit Moldován János és társa kérelmeztek a közgyűlés nem látta szükségesnek. Szász Ferenc szobrász növendéknek 300 korona évi segélyt szavaztak meg. Czako József ny. házipénztárnak lenőr kérvényét, a melyben előleg tartozásának elengedését kérte, elutasították. Nem adták meg Szenkoviics Jenő adótitznak sem az általa kérvényezett 120 korona segélyt.

Visky Imre a nagyvishid festésénél szenvedett kárának megtérítése iránti kérvényét elutasították. — Gyenge Erzsébet övönöknek 400 korona segélyt, míg özv. Potyanszky Jánosnének 50 koronát engedélyeztek. Körmendy Árpád napidíjas nyugdíját 2 koronáról 3 koronára emelték. Román Károly ny. rendőrbiztos kegydíj iránt, Harasztosi Lajos segély iránt benyújtott kérvényét elutasították. Özv. Balogh György-nének 20 kor. havi, Kovács János volt vámmellenőrnek 12 korona havi kegydíjat szavaztak meg. Ezután több tisztviselő fizetési előlegét szavazták meg, majd Baga Józsefné sz. Ferenc Róza, — László Jánosné sz. Kutasi Amália — és Taub Elek-né sz. Heisler Róza bába oklevelét hirdették ki.

Választások.

Végül több választást ejtett meg a közgyűlés. A házipénztár számvisztási állására Balázs Miklóst, házipénztári könyvelői állásra Auejerszky Adolfot választották meg, a pénzügyi szakbizottságba Nemes Ferenc dr. Szepesi Lajos, a tanügyi szakbizottságba Nagy Ernő dr., Kossutány Ignác, Heppes Miklós és Herczeg Lajos, a rendészeti szakbizottságba Övály Elemér dr. leit megválasztva, mire a gyűlés véget ért.

A szilágycsehi választás.

Véres ing a Házban.

— február 21.

A Napló megírta a multkor, hogy a szilágycsehi választás milyen viharosan folyt le. Ezzel kapcsolatosan érdekesnek tartjuk közölni a „Nap” alábbi cikkét:

Hej, ha Tisza választásokat akart volna csinálni amugyistenigazában, mondogatják, be más képe volna most a parlamentnek! Nem az ellenzék volna az ur a dunapárti palotában, hanem Tisza István, a ki

kevély büszkeséggel és cézári mo-
solylyal intézett el mindenkit, a ki
a vele szemben levő padokon fog-
lalt helyet, Summa summarum: a
dologból az köve kezük, hogy Tisza
tisza választásokat csinált.

Nem szólva most azokról a visz-
szaélésekről s hatalmi terrorizmus-
ról, a melyet az egész választás
alatt volt alkalma mindenkinek ta-
pasztalni, nem szólva az idegenből
hozzánk vezényelt katonaságról,
csak egy véres ingről emlékszünk
csupán. Ezt a véres inget körülhor-
dozta ma a tisztelt Házban egy
román nemzetiségű képviselő, Rus-
su-Sirianu János.

Az ingnek illesfalvi Pap György
a gazdája. A rajtalevő vértoltok je-
zik, hogy Tisza választásai meny-
nyire voltak tiszták. A szilágycehi
kerületben február tizenhatodikán
végbement választáson festették be
ezt a vázondarabot gazdájának tu-
lajdon vérevel. Befestették pedig
a kormánypárti jelölt, báró Borne-
missza kortesei, a kik csakhogy
éppen agyon nem verték a hetven-
esztendő öreg urat: az ellenpárt
jelölt. Három hajdu vezetésével ha-
van „botos“ működött a választás
színhelyén. Először leverték szán-
kójáról Pap Györgyöt, aztán a párt-
jával bántak el alaposan. A jelölt-
nek bevették a fejét, a hátára is
ütöttek egy-kettőt s még hetek
mulva is nyomni fogja az ágát a
Tisza-féle választások örök dicső-
ségére...

A kegyelmes cár.

A cár megkegyelmezett Szergiusz
testvéreinek. — Szergiusz nagyher-
ceg takarói.

— Távirati tudósítás. —

— február 21.

Szergiusz nagyherceg meggyil-
kolása a cár szívéet puhává tette.
Nagybátyjának elvesztése hangolta-
át így, vagy pedig a félelem és ret-
tegés, azt nem lehet tudni. De any-
nyi bizonyos, hogy most már haj-
landó a kegyelemre. Megkegyelme-
zett nem azoknak, akik a szibériai
ólombányákban sinlődnek, nem
Gorkijnak, aki még most is a Pé-
ter-Pál-erődben fogva van, nem
azoknak, akik politikai meggyőző-
désük miatt vannak a börtönben s
akik a hóhér kezébe fognak jutni,
hanem megkegyelmezett Pál nagy-
hercegnek, Szergiusz testvéreinek, aki
külföldön nem egyenrangú házasa-
ságot kötött.

Ez a kegyelmezés a forradalmá-
rok dühét és lázát őregbitette, mint
csökkentette. Hirdetik, hogy a fene-
kestől felfordult Oroszország sorsa
csak annyiban érdeklí a cárt, hogy
amennyiben az ő házának tagjait
érintik az események. Expiálni akarja
a multat; mindent jóvá akar tenni, a
mi bünt a cári fenhéjázás követett
el. És ez az expedíció csak arra
szorítkozik, hogy Pál nagyherceg-
nek nagylelkűen megbocsátja a há-
zasságát.

Uj parolát kaptak ezzel a forra-
dalmárok, amely így hangzik:

— A cár csak a saját véreinek
tartogatja a kegyelmet. Az orosz
nép tegye ugyanazt és vesszen a
cári intézmény.

Közben folynak szépen a letar-
óztatások. Már Barcelónában is le-

tartóztattak orosz nihilistákat. Min-
denkit letartóztatnak csak éppen
azokat nem, akik hivatta vannak
új tettekkel bebizonyítani, hogy nem
félnek a cár hatalmától, melynél
gyászosabb hatalom nincs a föld
kerekségén.

Most, hogy Szergiusz nagyher-
ceg oly vérfagyasztó módon halt
meg Moszkvában, föllevenitenek
egy reminiscenciát, melyet a Voss.
Ztg. közöl egy Pétervárról érkezett
tudósítás alapján. Az esemény, mely-
ről szó van, a legkinosabban érin-
tette annak idejében nemcsak Szer-
giusz nagyherceget, hanem az egész
cári családot is és nem kevésbé
járult hozzá a katasztrófához, mely
a nagyherceg életének oly borzal-
mas véget vetett. A dolog akkor
történt, a mikor az orosz hadsereg
az első vereséget szenvedte a harc-
téren, egy Morozow nevű gazdag
gyáros tízezer meleg takarót aján-
dézott a sebesülteknek.

Lapunkban már közöltük, milyen
jelenet játszódott le Szergiusz nagy-
herceg és Morozow közt amiatt,
mert a tízezer takarót úgy megdéz-
málták, hogy csak négyezer maradt
belőle. A lopásnak hamar híre ment
és nyíltan beszéltek, hogy a nagy-
herceg udvarában kezelték el a
pokrócokat. A hazafias adományok
azután hirtelen elmaradtak. A ke-
reskedők gúnyosan mondták:

— Minek adakozunk? Hisz a
nagyherceg és emberei egészsé-
gesek.

Szergiusz mód fölött boszantotta
ez. Hogy az adakozási kedvet újra
főlélessze, bizalmas értesítést kül-
dött a gazdag kereskedőknek, hogy
mindenki, a ki ezer rubelt adomá-
nyoz a sebesültek javára, a nagy-
hercegnétől sajátkezűleg irt köszönő
levelet kap. Megint özönvelei érke-
tek a jótékony adományok. — De
egyetlen kereskedő sem küldött ezer
rubelt, hanem majdnem valamennyi
990-et. Ezzel nyilvánvalóan demons-
trálták, hogy éppenséggel nem ref-
lektálnak Erzsébet nagyhercegnő
köszönő soraira. El lehet képzelni,
mennyire keserítette ez el Szergiusz
nagyherceget. — Ez az elkeseredés
okozta részben, hogy drákói rend-
szabályait mindig szigorította, a mi
pedig a gyűlöletet a szélsőségig
szította ellene, úgy, hogy első sor-
ban az ő megölését határozta el a
forradalmi szövetség.

A pletyka áldozata.

Egy szerelmes nevelőő öngyil-
kossága.

— Saját tudósítónktól. —

— február 21.

Tegnap este 9 órakor felcsenget-
ték a mentőket:

— Halló! A Sáncooldal 20. számú
házban egy fiatal lány megmér-
gezte magát, szól a jelentés.

A mentők a helyszínére robog-
tak s a kis ház szobájában a dí-
ványon fekvő egy feltűnően szép
leányt találtak, aki kinosan hőrgöve
vonaglott.

Csakhamar kiderült, hogy az ön-
gyilkos marólugot ivott. Azonnal

ellenmérget adtak be a már hal-
doló boldogtalan teremtsnek s
azután beszállították a Karolina
országos kórházba.

Az öngyilkos lányt Krémer Mar-
gitsnak hívják, 16 éves, budapesti
illetőséggű nevelőő. A szép szőke
lány csak nem rég lépett ki egy
kolozsvári uri családtól, ahol pár
hónapig mint nevelőő volt alkal-
mazva. Szerelmes volt a lány s
helyét is azért hagyta el, hogy ked-
vesét, aki az oltár elé akarta ve-
zetni gyakrabban láthassa s ná-
szára készüljön.

A szerelmesek között lévő jó vi-
szonyt a minap egy csunya plety-
ka megzavarta. A boldog lány
egyik irigye — mert többen voltak
— azt a hírt terjesztette róla, hogy
Temsvárott erkölcstelen életet élt.
Egy szobaleány volt e hír terjesz-
tője, a ki szintén szerelmes volt
Krémer Margit vőlegényébe. A ve-
télytársnő természetesen a vőle-
gény előtt is sietett megrágalmazni
a leányt.

A hiszekegy fiatal ember, a ki
talán rá is unt kedvesére e rága-
lom hallatára elfordult tőle s újra
visszatért régi szeretőjéhez.

Krémer Margit szerelmes szíve e
hűtlenségre elkeseredett és könnyö-
rögni kezdett a fiatal embernek.
Hiába cáfolta meg a rágalmakat,
hiába sirt, hiába könyörgött, nem
tudta visszafordítani kedvese szí-
vét.

Az elkeseredett leány halálra
szánta magát és sötét tervét teg-
nap este fél 9 órakor vitte ki. Egy
szomszédos szatocsboltban három
krajcárért marólugot vásárolt tejből
feloldotta s szobájában megitta. A
mikor az öngyilkosságot elkövette
a leány senki sem volt a szobába
csak erős hőrgésű lettek figyel-
mesek a konyhában lévő háziak és
segítségére siettek. A szegény kis
nevelőőt a diványra fektették és
a mentőkért telefonáltak, a kik az-
után beszállították a kórházba. Az
öngyilkos leány életben maradásá-
hoz — a kórházból nyert értesü-
lésünk szerint — nincs remény, va-
lószerűleg az éjjel meghal.

Életunt bölcsészki- asszony.

Szerelem az egyetemen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapestről írják: Az egyetem
folyosóin élénk beszéd tárgyát ké-
pezi a hallgatóságának egy szomorú
szerelem, amelynek csaknem egy
viruló leányélet lett áldozata. Az
eset részleteit a család teljes titok-
ban tartja, ami nyilvánosságra ke-
rülhetett, csupán a külső jelekből
állapítható meg.

A szerelmi drámának csaknem
szomorú végre jutott hősnője egy
egészen fiatal, alig 20 éves bölcsész
kisasszony, aki a mult évben nyerte
el az abszolutoriumot és tette le
kitűnő sikerrel a tanári szakvizs-
gát. A jelen iskolaévtben csak nagy
ritkán lehetett már az egyetemen
látni. Csak bizonyos órákat hall-
gatott és sietett haza a doktorátusra
készülni.

Melancholikus természete szinte
az arcán is meglátszott, de külö-
nösen jól ismerték ezt a tulajdon-
ságát a Zöldfa-utcán levő Wlassics-
kollégium lakótársnői, akikkel együtt

ő is több évet töltött a kollé-
giumban.

Még a kollégiumban lakott, mi-
kor verseket kezdett írni. Szomorú
hangulatu, bájos csengésű versek
voltak ezek, amelyek nagyobb részt
az Egyetemi Lapokban jelentek
meg, de szívesen látott vendégek
voltak a legelőkelőbb lapokban is.

Az elmúlt szeptemberben azután
nem ment vissza a kollégiumba,
mert szülei, egy előkelő borsod-
megyei földbirtokos család, nem
találták alkalmasnak az ábrándozó
természetű leánynak a kollégiumi
életet. A Kerepesi-úton lakott az-
után egy rokon-familianál, akik
mindenféle szorakozással akarták
elfűzni borongó hangulatait.

Bál és színház mind hiábavaló
volt. Sehol nem érezte jól magát,
csak a könyvei mellett. Ehhez a
hangulathoz hozzájárult az is, hogy
beteges volt. Szívujaja sokszor nagy
fájdalmakat okozott neki. Betegsége-
t egy ismert nevű fiatal orvos
gyógyította, a kihez mindennap fö-
járt és rendeléseit pontosan betar-
totta. Társnői előtt több ízben el-
ragadtatással nyilatkozott a fiatal
orvosról, úgy hogy mindenki tisztá-
ban volt vele, hogy a bölcsész-
kisasszony melegen vonzódik hozzá.

Szerelme azonban az elmúlt he-
tekben reménytelenné lett, mert az
orvos, a ki mit sem sejtett a lány
szerelméről jögyet váltott egy dus-
gazdag fővárosi gyáros leányával.
Ez végleg elkeserítette a bölcsész-
kisasszonyt. Többé nem ment az
orvoshoz és tegnapelőtt az esti
órákban öngyilkossági kísérletet
küvetett el.

— Ereit akarta fölívgni, de nem
sikerült. Mikor a család észrevette
szándékait, már nagyobb vérvesz-
teséget szenvedett és roppantul el-
gyengült. Kezelőorvosát akarták
hozzá hívni, de arról hallani sem
akart.

Egy napi pihenés után, tegnap
háziasszonya sürgönyére megérke-
zett családja is és még ugyancsak
a tegnapi napon elvitték magukkal
a szerencsétlen bölcsészkisasszonyt
is meggyógyulni, felejtteni...

Vidéki furcsaságok.

*

A „Marosvölgy“ című lapban a
következő gyergyószentmiklósi hírt
olvassuk:

— Ötmérmázsás butaság. Köz-
ségünkben, a kik mindent tudnak
és beszélnek, arról susognak, hogy
kerületünk országos képviselője
voltaképpen Rudolf trónörökös, a ki
azért jött közénk, hogy a népet
nyomorult helyzetéből kiszabadítsa.
Még 2 évig kénytelen paróka s
álöltözet és idegen név alatt rej-
tőzködni, de a két év elteltével ki-
nyilatkoztatja magát s felséges aty-
jának beszámoló tapasztalatairól, me-
lyeket hosszú bujdosása alatt a
nép között szerzett. Ekkor elűzi
atyja rossz tanácsadóit s a népet
a sanyaru teherviseléstől fölmenti.
Székely atyafiak! Ne üljetek fel az
ostoba hír hirdetőinek, a ti kép-
viselőtök nem Rudolf trónörökös,
hanem Sümegi Vilmos, a Magyar-

ország" című napilap kiadóhivatali igazgatója.

Álom.

Álmodtam. Rólad álmodék.
Tavaszi volt. Tiszta kék az ég.
Bimbózdott a virág. A fa rügyezett.
Én először fogtam meg egy
Remegő, szép, kis lány kezét.

Álmodtam. Rólad álmodék.
A nyár jött. Ragyogott az ég.
Kinyílott a virág. A fa lombozott.
Én először csókoltam meg
Egy szűzies szép homlokot.

Álmodtam. Rólad álmodék.
Az ős jött. Beborult az ég.
Elnyílott a virág. A lomb elsárgult.
Én először vettem észre,
Hogy ő megcsalt és elárult.

Ébredtek. Rája gondolok.
Itt a tél. Égről köd borong.
Lehullott a virág. Fa galya száradt.
Álom volt csak... minden álom...
Szívem mégis belefárad.

Karácsonyi Aladár.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Köz-
ponti szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

A kolozsvári izraelita nőegylet tánc-
estélye.

Az idei farsang egy igen sikerült nagyarányú mulatságáról számolunk be, melyet tegnap este rendezett a New-York földszinti nagytermében a kolozsvári izraelita nőegylet. A nagytermet ez alkalommal gyönyörűen feldíszítették, a széleken pedig igen szépen sikerült sátrakat állítottak fel, melyben szebbnél szebb asszonyok és leányok árultak lezállított árak mellett — férfiaknak pezsgőt, süteményt, szivart és minden egyéb — drágaságot. A rendőrség kiváló buzgalommal tett tanúságot a jól szervezett posta, melylyel valószínűleg nem egy szerelmes szép üzenetet küldtek egymásnak a vigkedélyű társaság tagjai. Nagy szellemességgel állították össze a „Museum"-ot, melyben, hogy csak egyet említsünk, látható volt az a tál lencse, melyért Jákob atyai örökségét eladta. A vásár pumpolás körülbelül éjfélig tartott, midőn eltűntek a sima parkettről minden akadályt és megkezdődött a tánc, melyhez a talp alá való Csikai Gyuri bandája szolgáltatja. Az első négyest 50 pár táncolta. A rózsaujjú hajnal már rég szétvette első sugarait a kolozsvári dombokra, midőn az utolsó párok elhagyták nagy busan a termet, magukkal vivén egy szép estnek kedves emlékét.

A jelenlevő hölgyek között a következők nevét sikerült feljegyeznünk.

Asszonyok:

Neuberger Zsigmondné, Brecher Dávidné, Weisz Arminné, Schwarcz Józsefné, Neumanné, Schmiel Dávidné, Havas Lázárné, Dózsa Miksáné, Baróth Ignácné, Szász Lázárné, Sternberg Adolfné, Wagnan Ignácné, Legmanné, Fodor Ferencné, Hirsch Adolfné, Walberg Márkusné, Szénes Károlyné, dr. Weisz Miksáné, Totiszer Arminné, özvegy Schwarcz Adolfné, Gerő Lipótné, Goldman Bernainé, Schwarcz Lipótné, Kollár Miksáné, Takács Mórné, Stotter Jakabné, Frank Sebóné, Weisz

Ferencné, Sámson Jakabné, dr. Méreiné, Székely Józsefné, Mayer Maierné, Mihály Ignácné, Szalay Lipótné, Fisch Gézané.

Lednyok:

Schönberg Hilda, Grün Sárika, Smie Jolánka, Grün nővérek, Pollák Jolán és huga, Szász nővérek, Ligeti Jolán, Fodor Erzsike, Rosenfeld Szidi, Boskovics Szerén, Hirsch Mimi, Hirsch Nettus, Weisz Ilona, Weisz Elza, Nemes Irénke (Budapest), Schwarcz Aranka, Schwarcz Jolán, Goldman Juliska, Löwy Juliska, Sámson Irén, Neuberger Aranka, Kun Erzsike, Kun Mariska, Mihály Ilonka, Fisch nővérek, Miss Tering.

Az egyes sátrakban a következők árultak:

A pezsgős pavillonban voltak: Weisz Ilona, Fodor Erzsike, Brecher Dávidné és Baróth Ignácné. A virág és szivar pavillonban: Weisz Elza, Hirsch Mimi, és Dózsa Miksáné. A süteménynél voltak: Ligeti Jolán, Totiszer Arminné és huga. A muzeum bejáratánál kedves szavával Schwarcz Jolánka hívogatta a közönséget.

A politikai szégyentábla.

Még mielőtt valaki azt találja hinni, hogy viccéről van szó, sietünk figyelmeztetni mindenkit, hogy az alábbi utókor okulására megírt ügy szóról-szóra megtörtént s a nyomait örök időkre fogja hirdetni Magyar-Pécska nagyközség képviselőtestületi jegyzőkönyve. Az eset ugyanis Pécskán esett meg, még tegnap. Magyar-Pécska képviselőtestületének tegnapi ülésén Nagy István bizottsági tag indítványt nyújtott be, amelynek körülbelül ez volt a foglalatja:

INDITVÁNY.

Indítványozom, hogy mindazoknak nevei, akik a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztáson a kormánypárt jelöltjére szavaztak, gyászkeretbe foglalva a községi háza üléstermében kifüggesztessék.

Indítványomat szóbelileg meg fogom indokolni.

Elhamarkodottan cselekednék, a ki ezek után mosolyogni kezdene. Mert a legérdekesebb csak a javaslat szóbeli indokolása, illetve kihívása volt. Nagy István ugyanis, a mikor indítványát előterjesztették, felállott s a következőket mondotta: — Indítványomhoz még az a hozzátenni valóm van, hogy a fönti intézkedés alól kivétesse: a hivatalnokok, mert ők nem tehetnek másképp; és az oláhok, mert azokat meg lehet vásárolni...

A klasszikus előterjesztést óriási hatás fogadta. Hosszu politikai disputa keletkezett e téma körül, melynek, fájdalom, nem minden része maradt meg az emlékezetben. Végre aztán belátták, hogy furcsa dolog lehet abból, ha az unokák számára gyászkeret őrzi az apák és nagyapák azon bűnét, hogy — legyen az Isten irgalmas az ő lelkeknek! — a kormánypártra szavaztak! A nőta vége pedig az, hogy Nagy István irha indítványát levették a napirendről. Így aztán, mondják az indítvány pártolói könnyen meglehet, hogy a jövő választáson is akadnak akik, a kormánypártra szavaznak.

LEGUJABB.

— A „NAPLO" távirati és telefon-tudósítása. —

A vezérbizottság értekezlete.

Budapest, febr. 21. (Saját tud.) A szövetség ellenzék vezérbizottsága ma este fél 5 órakor értekezletet tartott, a melyen Andrassy Gyula gróf is jelen volt. A vezérbizottság egyhangulag elhatározta, hogy bejegyzik egy átmeneti kormány alakuljon, amely 3—4 hónapig kormányozzon. A szövetség ellenzék ennek a kormánynak azzal a feltétellel de indemnitást, ha kötelezi magát a választási reformok keresztülvitelére. Az ujoncjutalékot azonban nem adja meg az átmeneti kormánynak a szövetség ellenzék, mert ez által megadná a lehetőségét annak, hogy a válság egy évig is elhúzódjék.

A szövetség ellenzék gyűlése.

Budapest, febr. 21. (Saj. tud.) A szövetség ellenzék holnap este 6 órakor a Royal szállodában értekezletet tart, a melyen a vezérbizottság határozatai felett fognak dönteni. Ugyancsak holnap este az összes politikai pártok külön-külön is tartanak értekezletet.

Andrassy a királynál.

Budapest, febr. 21. (Saját tud.) Andrassy Gyula gróf holnap este a pártok értekezlete után Bécsbe utazik, hogy közölje az uralkodóval a szövetség ellenzék feltételeit a melyek árán hajlandók az átmeneti kormányt támogatni. Andrassy csütörtökön délelőtt megy kihallgatásra a király elé.

Megfagyott 48-as honvéd.

Budapest, február 21. (Saját tud.) Nagykanizsáról táviratozzák, hogy Tusek János 70 éves 48-as honvéd egy szomszéd fiaiól éjnek idején gyalog odatartott hogy felvegye nyugdíját. Az öreg ember utközben megpihent, elnyomta az álom és megfagyott; halva találták meg az országuton.

A képviselőházat elnapolják.

Budapest, február 21. (Saját tud.) A képviselőházat a holnapi ülésen valószínűleg el fogják napolni s csak az átmeneti kormány bemutatkozásakor tartanak újra ülést.

Szergiusz nagyherceg gyilkosa.

Budapest, febr. 21. (Saját tud.) Genfből táviratozzák, hogy az ottani orosz menekültek határozottan állítják, miszerint biztos tudomásuk van arról, hogy Szergiusz nagyherceg ellen elkövetett merénylet tettese azo-

nos Plehve miniszter gyilkosával. Szuvanov, a kit Plehve meggyilkolása miatt felakasztottak nem az igazi tettes volt.

Budapest, febr. 21. (Saját tud.)

Szentpétervárról sürgönyzik, hogy a politikai merényleteket „Pojevna Organizáció" nevű szövetség készíti elő. Szergiusz nagyherceg gyilkosát a merénylet színhelyén fogják felakasztani. A rendőrség most minden erejéből arra törekszik, hogy a merénylet büntársait nyomozza ki s hogy ezt megtudja merénylet kinszásától sem fog visszariadni. A cári család rettegése folyton növekszik, különösen Alexis és Wladinik nagyhercegek rettegnek legjobban, mert naponta garmadával érkeznek hozzájuk névtelen levelek, melyek közlik velük, hogy a forradalmi bizottság halálra ítélte őket.

A szövetség ellenzék társas vacsorája.

Budapest, febr. 21. (Saját tud.)

A parlamenti szövetség ellenzék ma este a Hungaria szálló éttermében társasvacsorára jött össze, a melyen Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf s még többen, közöttük dr. Pisztory Mór mondtak pohárköszöntőt.

NAPLO.

— Hírek. —

Szamosujvár ünnepe.

Az Örmény Múzeum-Egyesület alakuló közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Közművelődési szempontból kiválóan fontos esemény zajlott le vasárnap Szamosujvárt. Ugyanis ekkor tartotta az Örmény Múzeum Egyesület alakuló közgyűlését. Jelen voltak: Ábrahám Miklós, Aján Joachim, Bányai Károly, Bárány János (Marosvásárhely), Bárán János, Bárán Lukács, Bárán Márton, Begidsán Gerő, Begidsán Tivadar, Chenl Tivadar, Csauz János, Esztergár Gerő, Fedorka Elek, dr. Gopcsa Jakab, dr. Herrmann Antal (Budapest), Józsa János, Józsa Jánosné, Kapatán Márton, M. Kovacs Géza (Kolozsvár), dr. László Márton, Marosán Gusztáv, Merza Gyula (Kolozsvár), Mistegian János, Moldován János, Muradin Sándor, Novák Lajos, dr. Papp Gusztáv, özv. Pátrubán Mártonné, Sahin Péter, Salamon Árpád, Szongott Kristóf, Tódorfy Lukács, Turcsa Mihály, Uhlyarik Albin, Voith Gergely, Voith Jakab, Zabulik Jenő, Zoltán Béláné. — A jelenlevőkön kívül 114-en írásban jelentették be a mozgalomhoz való csatlakozásukat.

Szongott Kristóf mint a szervező bizottságnak kiküldött elnöke megnyitotta az ülést. Körelnöknek felkérte Bárán Lukács plebánost, a kinek legnagyobb érdemei vannak az örmény múzeum ügyében; — a ki az előterjesztéseken is többször elnökölt.

Bárán Lukács plebános gyengékedése miatt az ülés vezetésére nem vállalkozhatván, közfelkiáltással

Szongott Kristóf választott meg korelnöknek. A korelnök a jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr. Pap Gusztávot, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig dr. László Mártont és Merza Gyulát.

Ezután Miszián János lelkész emelkedett szólásra és a keleti örménység nevében örmény nyelven üdvözölte a közgyűlést. Azután pedig Panaszer (filológus) című Párisban megjelenő folyóirat szerkesztőségének üdvözlését tolmácsolta abból az alkalomból, hogy a magyar örmények világraszóló kulturalkötésbe fogtak.

Herrmann Antal dr. kiemelte a két üdvözlésnek rendkívüli jelentőségét.

Kovács Géza, az Erdélyi Kárpát-Egyesület főtitkára a legbensőbb rokonszenv lelkes kifejezésével terjesztette elő az E. K. E.-nek üdvözlő iratát. Ugyancsak előszóval jelentette be Bárány János a marosvásárhelyi örmények üdvözlését. Merza Gyula pedig a kolozsvári Világosító Szent-Gergely-alap kezelségének szerencse kívánatait; Herrmann Antal Szamosy János kolozsvári egyet. tanár köszöntő izenetét. Felolvastak 14 üdvözlő táviratot, 21 üdvözlő beszédet a melyek Bécsből, Lembergől, Konstantinápolyból és Magyarország különböző tájairól érkeztek.

Az írásbeli üdvözlő levelek közül leginkább kiemelkedik egyik legelőkelőbb tudományos társulatunknak: a Muzemok és könyvtárak Országos főfelügyelőségének meleg hangú irata.

A korelnök felszólítására Herrmann Antal mint a szervező bizottságnak előadója jelenést tett a bizottságnak eddigi munkálkodásairól. A Mátyás-házban az E. K. E. által Kolozsvárt rendezett örmény himzés-kiállításról, az alapszabályok elkészítéséről és arról az agitációról, a melyet az eszme érdekében kifejtettek. Továbbá arról, hogy egy nagylelkű névtelen pártfogó 1000 korona alapítványt tett az „Örmény-muzeum“ javára „Világosító Szent-Gergely-alap“ címen. Az említett összeg Szamosújvár polgármesteréhez már be is érkezett.

Bárány János, Bárány Lukács, dr. Gopcsa László, Görög Joachim, Kapatán Márton, dr. Mály István, Merza Gyula, Meskó Miklós, Miszián János, Szongott József, Szongott Kristóf, Todorfi Lukácsné, tárgyadományokkal gazdagították a muzeumot. Közgyűlés köszönetet szavaz a szervező-bizottságnak és az adományozóknak.

Herrmann Antal erre mindenkit megható lelkes szavakban fejté ki, hogy az örménység azért gyűjti muzeumba múltja emlékeit, nemzeti kincseit, családi ereklyéit, hogy ezeket letegye a magyar nemzeti közműveltség oltárára. Legdrágább vagyónát nyújtja ebben a hálás kegyelet, a gyermeki ragaszkodás áldozatául e dicső nemzetnek, mely kebelébe fogadta a századokon át üldözött örménységet, új édes házat adott neki a keleten feldúlt ősi szülőföld helyett; alkalmat nyújtott e rokon elemnek, nemcsak arra, hogy ott gyarapodjék és boldoguljon, hanem arra is, hogy kulturát teremtsen és terjesszen, hogy kiváló tényezője legyen a hazai közéletnek, hogy hasznos munkával és rajongó núséggel rója le háláját az örökbefogadó magyar nemzet iránt. Az alapítandó Örmény-muzeum s az alakulandó egyesület szelleme az!

A közgyűlés kimondotta, hogy az

előadás beszéde egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétessék, mert a mondottak tartalma a szervezőbizottság és Bárány Lukács plébánosnak többször kifejezett felfogását tolmácsolja.

Merza Gyula előterjesztette az alapszabályokat és azokat a közgyűlés elfogadta s az Örmény Muzem-Egyesület megalakulását az elnök határozatilag lelkes éljenzések között kimondotta.

Az Örmény Muzem-Egyesület tisztikara következőleg alakult meg:

Elnök: Dániel László, ügyvivő-alelnök: Todorfi Lukács, alelnökök: Gopcsa László dr., Issekutz Győző dr., Mártonffy Lajos dr., Merza Gyula, Tüzes Karácson, titkár: Pap Gusztáv dr., jegyző: Kapatán Márton, pénztáros: Moldován Simon, ellenőr: Gopcsa Jakab dr., ügyész: László Márton dr., számvizsgálók: Kopár Kristóf, Zabulik László. — Muzemi felügyelő-bizottság elnöke hivatalból: Bárány Lukács. — A muzeum igazgatója: Szongott Kristóf. — A muzeum őrői: Bányai Elemér, Józsa János, Kapatán Márton, Ornstein József, Orosz Endre, Temesvári János dr. — A választmány 80 tagból alakult meg, melynek hivatalból tagjai az erdélyi örménypapok.

A jelölés megejtése után az ügyvezető alelnök Todorfi Lukács polgármester vette át az ülés vezetését és indítványozta, hogy válasszanak meg tiszteleti tagoknak: Mály István dr. orvos (Kolozsvár), Simay Gergely ny. tvsz. elnök (Kolozsvárt); tiszteletbeli elnököknek: Lukács László miniszter, v. b. t. t., Dániel Ernő v. b. t. t., Karátsznyi Jenő gróf v. b. t. t. és Lukács György főispán; tiszteletbeli alelnököknek: Karátsznyi Andor (Bedra), Korbuly Bogdán (Kolozsvár), Karátsznyi Márton apátplébános (M.-Vásárhely) Zakariás János dr. ügyvéd orsz. képvis. (Brassó) Voith Gergely gyáros (Dés.)

Az örmény muzeum tiszteletbeli igazgatójának: Dr. Herrmann Antalt. Közgyűlés az elnök előterjesztését éljenzések között elfogadta.

Ezután indítványozta az elnök, hogy a közgyűlés szavazzon köszönetet a szervező bizottságnak és Herrmann Antal dr.-nak, továbbá az Eke képviselőjében megjelent Kovács Gézának. Közgyűlés telkesen elfogadja, mely után elnök életével a gyűlés véget ért.

* **Jégünnepély.** A kolozsvári korcsolyázó-egylet tegnap este rendezte a sétatéri jégpályán ez idén harmadik nagy ünnepségét, mely mind siker, mind külső kiállítás tekintetében felülmulta az eddigieket halifax hívei, kik talán egyedül örülnek ennek a hosszú erős télnek, igen nagy számban jelentek meg a pályán, hol a villany-reflektorok ragyogó fényénél és a honvédenekar szép zenéje mellett hódoltak e nemes és szép sportnak. Az egyesület ez alkalommal a küldiszre is nagy gondot fordított. A kis szigeten hóból egy igen sikerült várat építettek, melyet sok nemzetiszín zászlócskával és lámpionokkal díszítettek fel. Innen röpitették levegőbe a szebbnél-szebb röppentyűket és rakétákat, melyek egy-egy pillanatra valóban gyönyörű látványban részesítette a jelenlevőket. Egész csoport jelmezes leány és

férfi repült végig a sima jégen. A homályosan világított helyeken párosával korcsolyáztak — mert félnek egyedül és egy kis melegséget is akarnak ebben a szörnyűséges hidegben. . . Az egylet valóban dicséretreméltó tevékenységet fejt ki és megtalálja a módot arra, hogyan kell egy város közönségével valamely sportot megkedveltetni.

* **Kardpárbaj.** Ma d. e. 11 órakor Jámbor M. sétatér-utcai vivótermében Endre J. Jenő ügyvédjelölt és Rolicer Sándor kardpárbajt vívtak. A párbaj Endre J. Jenő sebesülésével végződött.

* **A zilahi nagy betörés.** A közelmult napokban közölték, hogy a zilahi nagy kasszabetörés egy-két tettesét elfogták. Erre vonatkozóan tegnap a következő jelentés érkezett Zilahról: A budapesti államrendőrség leküldötte két detektív-jét, akik nyomban a megfurott három Wertheim-kassza megtekintése után tisztába jöttek azzal, hogy a kasszafurást az Európaszerte ismert három betörőbanda közül valamelyik követhette el. A munka egy galíciai szövetkezetre vallott, a melynek működéséről a rendőrség többször vett tudomást, így pl. a nagykarolyi és szászrégeni betöréseknél. A nyomok a két detektívet csakugyan Galícia és Bukovina felé vezették és erős gyanu alapján le is tartóztattak ott kilenc gyanus személyt, köztük egy nőt is, a kiket a vizsgálat megejtéséig ideiglenesen a zilahi ügyészség fogházában helyeztek el. A letartóztatottak elintén makacsul tagadták a betörésben való részességüket, de végre bevallottak mindent. Beismerték a zilahi, nagykarolyi, szászrégeni és több más kisvárosokban történt betörésben való részességüket, beismerték nemzetközi szervezőiket és azt a meglepő vallomást tették, hogy orgazdája a szövetkezettnek több tarnopoli és csernovici gazdag tekintélyes polgár és hogy szervezetük behálózta egész Európát. Az ügyészség nyomban táviratilag kereste meg a galíciai rendőrhatalóságokat az orgazdák letartóztatása és kihallgatása végett és most várja az ottani értesítést. A banda feje egy Magyarországon Weltmann, Galiczia és Bukovinában Talizmán néven ismert ember (magyarországi lakása a szatmármezei Erdő Szádán van). Weltmann kasszafurásért már négy évi fegyházat szenvedett, 1900-ban szabadult ki és Ausztriában jelenleg is körözik.

* **Egy színész öngyilkossága.** Fiuméből írják, hogy az igen csinos 24 éves Weng Hedy, családi néven Lewing Hedwig, berlini színésznő, aki csak pár nappal ezelőtt érkezett Zágrábból Fiuméba, tegnap a Hungária szálloda második emeletéről ledobta magát. A leugrás előtt mindenáron hálnia akaró művésznő karbolsavat ivott. A kórházba szállítás közben meghalt. Az öngyilkos hiszteriás volt és öngyilkosságának oka családott szerelem.

* **Gyász Szergiuszért.** A Budapesti Közlöny tegnapi száma közli, hogy a király a meggyilkolt Szergiusz nagyhercegért elrendelte az udvari gyászt, mely február hó 22-től március 3-ig változtatás nélkül viselendő.

* **A kintütemett palota.** Királyi kintütemetés érte a pénzügyminiszterium palotáját. Sebaj, hogy az építőjére háritották a kintütemetés viselését, de valósággal a kintütemetés még is azt a gyönyörű épületet érte, a mely a budai Szentháromság-teret díszíti. A palota legtökéletesebb stíljé a nemzeti iránynak, a melybe olyan egyes részek illeszkednek, a melyekről nagy kulturájú építő nemzetek mesterei beszéltek és irtak tüntető elismeréssel. A kintütemetésről a hivatalos lap ezt jelenti:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Fellner Sándor budapesti műépítésznek és törvényes utódainak. az építészterén kifejtett kitűnő szolgálatai elismerésül, a magyar nemességet „toronyi“ előnévvel díjmentesen, Blastik József építési irodafőnöknek pedig, az építő-ipar terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1905. évi február hó 15-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

* **Válság a marosvásárhelyi kasszinóban.** Sándor János államtitkár kétes értékű győzelme dacára, a marosvásárhelyi Tisza-pártiakra erősen rájár a rud. Legutóbb a kasszinóban szenvedtek érzékeny vereséget. A tisztújításnál ugyanis a régi tisztikar kormánypárti tagjait kibuktatták. A kisebbségben maradt párt ezt annyira zokon vette, hogy mint nekünk Marosvásárhelyről írják a kasszinóból tömegesen kilépni szándékoznak.

* **Vidéki rövid hírek.** Elloptak egy láda ezüstöt. A magyar államvasutak zimonyi vonalán e hó 18 án este hét órakor elloptak egy 50 kg. súlyu, körmői ezüstpénzzel telt ládát, a melyet Körömcsányáról küldtek a belgrádi szerb bank részére. A lopást Kiskőrösön vették észre. A kár értéke 10 000 korona. A tettesnek eddig nem akadtak a nyomára. — *Sikkasztó könyvelő.* Nagyváradról táviratozzák: Kertész Sándor gyönki takarékpénztári könyvelő okirathamítás és sikkasztás elkövetése után megszökött és Amerika felé vette útját. A sikkasztót azonban már Fiumében elfogták és letartóztatták. — *A gróf kutyája.* A napokban Szatmáron keresztül utazott N. gróf, a ki börténkájában 160.000 koronát vitt magával. Mikor a gróf Szatmár és Miskolc között elaludt, egy zsebmetesző ki akarta huzni a feje alól a pénzzel telt táskát. A gróf kutyája erre a tolvaj kezébe harapott és hangos ugatásával fölébresztette gazdáját. A tolvaj erre leugrott a vonatról s elmenekült, a nélküli, hogy sikerült volna a tárcát elrabolnia. *A házaló boszúja.* Femesvárról jelentik: Beck Ignác bajai 48 éves házaló a múlt héten Temesvárott beállított Grosz Adolf kollégájához, akiről azt gondolta, hogy őt megcsalta s forgópisztolyal rálőtt. — Grosz azonban kicsavarta a mérnylő kezéből a revolvert s átadta Becket a rendőrségnek. Baczka azt vallotta, hogy megakartá ölni Groszt,

mert az öt közös üzletvitelük alkal-mával tönkretette. — *Hó és fagy.* Resiczabányáról írják: Az 1434 mé-ter magas Szemenik havas aljában, Resiczabánya közelében fekvő Fe-renczfalva községben 1 és fél mé-ter magas hó fekszik. A hidek ál-landóan 10—20 fok. C. Ilyen idő-járásra a legidősebb emberek sem emlékeznek. A nagy hideg követ-keztében az influenza ragályosan fellépett és sok áldozatot szed. A halálzás nagy mérveket ölt. A közlekedés nagy nehézséggel jár. — *Kegyetlen gyilkos.* Aradról írják: a ternovai járás, Kresztamenes község-ben Sztán Partenie nádasi oláh pa-raszt bosszúból három fejcsapást mért Horga Tódorra az erdőben. A kegyetlen gyilkos erre áldozatát egy rakás száraz fatörmelék közé te-mette. Onnan azonban a hegyről le-folyó víz kimosta áldozatát, aki még nem halt meg. A tettes Sztánt le-tartóztatták. — *A vonat kerekai alatt.* Szegedről jelentik: A dorozsmai pá-lyaudvaron Deák Mátyás 26 éves vasúti segédfékezőt a 763. sz. te-hervonat oly szerencsétlenül ütötte el, hogy bal kezét és lábát levágta.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Szerda: Elnémult harangok (b. 127. sz.).
Csütörtök: Előszőr: Bernd Róza (b. 128. sz.).
Péntek: Bernd Róza (b. 129. sz.).
Szombat: János vitéz (b. 130. sz.).
Vasárnap d. u.: IX. ifj. előadás: Liliomfi. este: A doktor ur (b. 131. sz.)

⊙ **Elnémult harangok.** Rákosi V. és Malonyai színműve ma kerül színre ötödször eredeti szereposz-tással.

Bernd Róza. Ma délelőtt tartot-ták meg Hauptmann Gerhart új drámájának „Bernd Róza“-nak a főpróbáját. A dráma erőteljesen megírt címszerepében Tóvölgyi Mar-gitnak lesz alkalma érdekes alakít-ásra. De kiváló szerepekhez jutot-tak a darabban: Szakács, Szegő, Kassai, Mészáros, Laczkó Aranka és Dezséri *Bernd Róza* is. A páros bérletben, csütörtökön kerül bemu-tatóra.

Bianka. Az évad utolsó újdonsá-gának, Geiger Albert vig operájá-nak *Bianka*-nak zongora próbáit a napokban befejezik és megkezdika nagyérdéki újdonság szinpadí pró-báit.

A 9-ik ifjúsági előadást tartják vasárnap délután Szigligeti énekes bohózatát, a *Liliomfi*-t adják elő. A darabról Récsy Ede r. tanár fog értekezni.

⊙ **Tompa Kálmán szerződése.** A Kolozsvári Nemzeti Színház régi szimpatikus művésze a Megyeri rez-szim befejezése után bucsút mond a kolozsvári közönségnek, mert vi-rágvasárnapjától Pestí lhász szabad-kai szintársulatához szerződött, a hol előkelő szerepkört fog betölte-ni. Tompa távozását a színházi kö-zönség sajnálja.

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —
Írta: Elzéar Pierre. 31

A második levél június 24-én Jean születés napján íródott. Ebben a gratuláció mellett még egy kére-

lem volt, hogy ha valami szeren-csétlenség érné (mert olyan rossz előérzete volt) juttassa Clotildhoz. Nála van letétbe a naplója is.

— Ne neheztejl rám szomorú gondolataimért. Mosolyogva kezdtem levelet, a végét könnyek közt írom. De azért szeretlek.

Ez volt minden. Roger elolvasta a levelet, aztán Pyramenak nyuj-totta oda.

— Tehát megcsalt Clotild, mondá keserűen.

— Hogyan! Megcsalta önt? Hi-szen nem tudta, hogy ön Guilmain Jean bátyja, és hogy annak a nap-lónak olyan fontossága van. Csak azt szeretném tudni, mi van a le-vélben.

— De csak nem bontjuk föl másnak a levelét.

— Arról szó sincs, én csak azt szeretném tudni mi van a levélben s azt meg is fogom tudni.

— De hogyan?
— Bizza csak reám. Holnap visz-sza adom a levelet érintetlenül.

— De ha eltudod olvasni fel-bontás nélkül, miért nem teszed most, előttem?

— Nem szabad semmit elhamar-kodni, különben ez ugys látogatási ideje Peyreléknél.

Roger elég kellemetlen estét töltött barátaival izgalmban. Clotild is észre vette új barátjának rossz hangulatát. Nem tudta okát adni, különösen azon csudálkozott, hogy vele oly hidegen beszélt.

Ez este Boismarin is velük volt, ki akarta puhatozni, hogy miért jár Roger annyit Peyrel házába. Azt nem hitte, hogy Peyrel iránti ba-rátságból teszi, fel tette tehát, hogy Clotild szépsége vonza. Mint jó apának résen kellett lennie. Be is vonta őt egy bizalmas, hosszú be-szélgetésbe. Ennek folyamán Ro-ger is előadott egyet s mászt élmé-nyeiből. Boismarinra nagyon jó be-nyomást tett, de észrevette együt-tal azt is, hogy Clotild mély von-zalommal néz folyton az idegen felé.

XVI.

Boismarin jelenlétében leküzdte Roger izgalmit. Egész nyugodtan játszotta előtte a közönyös idegen szerepét. Azt remélte, hogy Clotild-től fog valami fontos részletet ki-tudni, de meg volt győződve róla, hogy Boismarin nem engedte vol-na soha leányát egy gyilkos báty-jával közlekedni.

A mint egyedül volt, folyton az a kérdés gyötörte: ki ölte vajjon meg Helént?

Ez este szakadt az eső, de a nagy vihar dacára is elment a gyil-kosság színhelyére, a ház kulcsa mindig nála volt. Bőrig átázva ér-kezett meg. Eszébe jutott, hogy a gyilkosság napján is zivatar volt. Legalább így mondta a tanúnak be-idezett tanu.

Egyszerre megpillantotta a gyertya fényében egy cipőnek sáros nyo-mait a szőnyegen. Mióta Pyrame és ő bejártak a házba, még nem esett eső, tehát ez a büntény idejéből maradt meg. Roger összerázkódott, mikor észbe jutott, hogy ez talán az igazi gyilkos lába nyoma. Egy helyen azonban, a tükör előtt, vi-lágosan meglehetett látni egy pici női cipő helyeit. Heléne érkezése után biztosan ott csinosította ma-gát, hogy még jobban tessenék ba-rátjának.

Rogernak apja folyton kutatott, következtetett, most megpróbált aludni; volt számára ágy is készít-ve. De nem talált nyugalmat. A vi-har üvöltött, egy-egy szélroham megreszkedtetta a házat, az eső

csapkodta az ablakokat. Hosszu, kinos órák után végre hajnalodott. Roger zavarodottan, megtörtén sie-tett ajtót nyitni az épen érkező Py-rameoak.

Meglátszott az öreg arcán, hogy ő is ébren töltötte az éjszaka nagy részét.

Ányujtotta a levelet, melyet teg-nap találak Rogernak, ki a legna-gyobb figyelemmel sem vett semmi változást rajta észre, a boríték sér-tetlen volt.

— Tehát mi áll benne?
— Itt van a levél másolata, elol-vashajja ön is.

— Hát kinyitottad? De ugy lát-szik tévedtél és üresen ragasztottad ismét be, mert hisz kezemben tar-tom Helén levelét, megismerem írá-sát.

— De hogy ez csak a másolat, nem került semmi fáradságomba az eredeti írás utánzása.

A levél így hangzott:
Édes szereteti kis Clom!

Itt van naplóm folytatása és vé-ge. Igen — vége, nem írok többet. Ha majd férjnél leszel és naiv szem-eid nem hoznak zavarba, akkor elmondom neked, miért számoltam le eddigi kedvtelésemmel.

Ne olvasd el a naplóm. Tu-dom, hogy benned megbízhatok s mégis úgy rémlett nekem néhány-szor, mintha valaki belehatolt vol-na titkomba. Hogy ez ne történ-hessék meg, reád bízom fecsegé-seimet.

Te nem fogod megérteni, de az nem baj. Ez komoly dolog. Dugd el jól, a te kis kápolnádban senki sem fogja keresni.

Szeretném elégetni az egészet, de talán nincs jogom hozzá; ezek a papírok nem csak az enyéme.

Ne beszélj róla senkinek, annak sem, kit legjobban szeretsz a vilá-gon. Megígéred? Esküdj meg.

Feleletedet ird erre a levélre és jegyezd meg, hogy ez kettőnk titka.

Helén.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Váradí Aurél dr.
Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló“ hirlapkiadó-vállalat

Mezőgazdasági

Bank és

Takarékpénztár

Részvény Társaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz.
1. em. (Br. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőny-
sebb kamato-
zás mellett naptól-napig s azokat fel-
mondás nélkül fizeti vissza s a betéti ka-
matadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös ka-
matláb mel-
lett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra
és váltófedez-
tet alapján, jelzálogkölcsönöket ad föld-
birtokra és házakra előnyös kamatláb
mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb
értékpapírok beszerzé-
sét, valamint a sorsjegyek huzásainak
nyilvántartását minden díj nélkül eszközli.

Dosztálysorsjegyek elárusítási he-
lye.

Az összes bank és takarékpénztári üz-
letekre vonatkozó felvilágosítással szive-
sen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Látványosság! Szabad bemenet!

Ujonnán nyilt

== Nagy ==

Könyvcsarnok

Kolozsvár,

Deák Ferencz-utca 4. sz. (Dobál-ház.)

KÖNYVEK:

A tudomány és szépirodalom minden
ágában 5 krajczártól feljebb.

Tisztelettel felkérem a n. é. közönséget,
hogy becses látogatásával ezen ritkaság
számba menő üzletet megtisztelni szives-
kedjék.

Vásárlás nem kötelező!

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató
és a hangfokozó gerenda felmálátója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elis-
mert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és
vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-
6- forinttól tel-
lebb, a legjobb felszereléssel.

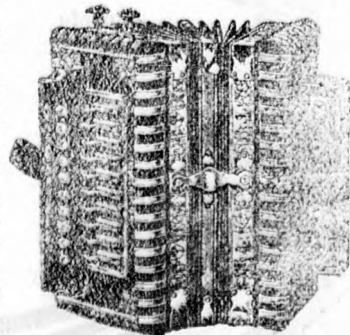
Hangfokozó gerenda
mely által bármely hegedű vagy
gordonka sokkal jobb, erősebb és
lágyabb hangot nyer (biztos si-
ker); hegedűbe javításai 4- frt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok-
kal, 2-50, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb.
Különleges acélszínű hangversenyharmonikák saját minták.

Zenekarok teljes
felszerelése ciónyös tel-
tétélek mellett, jutányos
árban, elismert jó mi-
nőség, a hadsereg és a
legtöbb katonai zene-
karoknak szállítója
vagyok.

Javítások az ősz-
hangszereken, különle-
ges szakszerű pontos-
sággal, jutányos árban
eszközöltenek.

Kezesség minden
egy hangszere.

TÁROGATÓ
rőzsafából, ujeztst billen-
tyűvel és iskolával, 30-
frtől feljebb.

Harmoniumok, világ-
legjobb gyártmány, 65-
frtől feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérn. küldetik.

A Z

== „Erdélyi Általános” ==

Takarék és Hitelszövetkezet

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-
tatványok a legujabb és legdisze-
sebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek

Telefon szám 379.

